riigikontroll

Olari Koppel
Õiguskantsleri Kantselei 5.11.2026 nr 2-1/80179/8

Riigikontrolli aastaaruande „Tervishoid surve all – suutlikkus toime tulla“ edastamine

Austatud õiguskantsleri asetäitja-nõunik

Edastan Teile tänavuse Riigikontrolli ülevaate riigi vara kasutamise ja säilimise kohta, mille fookuses on seekord Eesti tervishoiu probleemid. Riigikontroll uuris, kas probleemid, millele on auditites aastaid tähelepanu juhitud, on leevenenud ja kas tervishoiusüsteem suudab kohaneda inimeste kasvava ravivajadusega.

Analüüs näitab, et Eesti tervishoiu võimekus ei kasva ravivajadusega samas tempos – lõhe nende vahel suureneb. Samas kulub tervishoiusüsteemile iga aastaga üha enam raha ehk praegu aastas juba üle 3,3 miljardi euro, millest ligikaudu 2,5 miljardit on kaetud avalikust rahast. Ligi viiendiku tervishoiukuludest maksavad patsiendid otse omaosalusena. Viimase seitsme aastaga on Tervisekassa kaetavad eriarstiabikulud kasvanud ligikaudu 70%, kuid samal ajal on vähenenud eriarstiabi vastuvõttude arv ja paljud ootavad järjekorras kauem kui lubatud ehk ravi kättesaadavus ei ole paranenud.

Perearstiabi jätkusuutlikkuse probleem on süvenenud – üle poole nimistuga perearstidest on vähemalt 60-aastased ja nad võivad juba lähiaastatel soovi korral pensionile jääda. Kokku vajab tervishoid aastatel 2024–2033 ligikaudu 7700 uut töötajat, seda suuresti ametist lahkuvate töötajate asendamiseks.

Korraga on töös mitmeid reforme, kuid nende ulatuse ja tempo kavandamisel ei ole piisavalt võetud arvesse, kui palju on valdkonnas töötajaid ja raha ning milline on õigusloome-, analüüsi- ja IT-võimekus. Seetõttu on lahendusideede leidmise kõrval üha olulisem suutlikkus neid rakendada. Muudatused tuleks panna tähtsuse järjekorda ning kokkulepitud tegevused tegelikult ellu viia, seades nende ulatuse ja ajakava vastavusse olemasoleva raha, tööjõu ja rakendusvõimega. Teenuste killustatus ning puudused terviseandmetes ja infosüsteemides on vaid üks osa lahendamist ootavatest probleemidest.

Toimunud on siiski ka edasiminekuid: arendatud on perearstiabi töökorraldust, e-konsultatsioone, raviteekondi, kvaliteedisüsteemi ja digilahendusi. Nende positiivsete muudatuste mõju patsiendile jääb aga piiratuks, kui süsteemseid probleeme ei kõrvaldata.

Tervisekassa on kulude kasvu piiramiseks rakendanud küll erinevaid kokkuhoiumeetmeid, kuid Vabariigi Valitsusel ja Riigikogul on oluline lõpuks ära teha aastaid ja aastaid edasi lükatud tervishoiusüsteemi pikaajalised rahastamisvalikud ning Sotsiaalministeeriumil tagada, et kavandatud reformid ka tegelikkuses parandaksid abi saamist ja ravimise tulemusi.

Loodan, et Riigikontrolli aastaraport aitab paremini mõista probleeme, mis Eesti tervishoidu vaevavad, ning otsida nende probleemide lahendamiseks võimalusi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Janar Holm
riigikontrolör

Lisa: Riigikontrolli aastaaruanne „Tervishoid surve all – suutlikkus toime tulla“